

شاسواریک له تیشک... "ئارام"یک له شنهبا!

(چ مهزندهلیک له لیدان کهوت.. چ مهشخهلیک کوژایهوه!)#

31ی مانگی پیشوو، 28سال له تهمهنی شههیدبوونی ئارام تیپه‌رین. ئەمسالیش، یادی ئارام، له میدیاکانی کوردستاندا، گه‌لیک شهرمانه به‌ریوه چوو. له هه‌نده‌ران و له ژووره‌کانی ئینته‌رنیته‌دا، جارێ قسه‌وباس و ریزلینان له ژیان و مه‌رگی ریه‌ریک به‌رده‌وامه که نیازک ئاسا به ئاسمانی خه‌باتی زه‌حمه‌تکیشاندا کشا و له‌سه‌ر زه‌وینه‌ی سه‌ختی واقعی خه‌باتی ئەوێ رۆژی کوردستان، کوژایه‌وه.

ته‌وه‌ری باسوخواز و ریزلینان له بازنه‌ی یاده‌وه‌ری و یادکردنه‌وه‌کانی سالانه‌ی ئارامدا، هیشتا له جوغزی ئەم بابته‌تانه‌دا گیران خواردوو: _ گه‌رانه‌وه‌ی میژووی ژیانی که‌سه‌کی و سیاسی ئارام.

_ رۆلی ئارام له گرتنه‌وه و ریکخسته‌وه‌ی شیرازه‌ی ریکخسته‌کانی کۆمه‌له، پاشی په‌لاماری رژییم بو سه‌ر کۆمه‌له و گرتنی به‌شیک زور له کادر و ئەندامه‌کان و ته‌سلیمکردنه‌وه‌ی سه‌رکرده‌کانی له ئێرانه‌وه به ئێراق!

_ سازدانی مه‌فره‌زه چه‌کاده سه‌ره‌تاییه‌کانی کۆمه‌له و بانگه‌شه‌ی هه‌لگیرساندنه‌وه‌ی شو‌رشی چه‌کداری له کوردستانی پاش هه‌ره‌سه‌دا!! _ په‌یوه‌ندگرتن له‌گه‌ل گروپ و ده‌سته سیاسییه تازه‌سه‌ره‌له‌داوه‌کانی کوردستان.

_ رۆلی ئارام، له ریه‌رایتیکردنی بزوتنه‌وه چه‌کدارییه‌که‌دا، هه‌لسوکه‌وتی له نیو پیشمه‌رگه و جه‌ماوه‌ری جووتیاراندا، بوونی ئەو به کاریزمایه‌کی سیاسی / رۆحی له زه‌مه‌نیکی ته‌مه‌نکورتدا!!

_ په‌یداکردنی چاپخانه‌ی گه‌رۆک و ساده له لادی و نووسین و چاپکردنی بلاڤوکی "ئالای شو‌رش".

ئارام، لەو پیاوانەبوو کە سەدسال جارێک لە میژووی میللەتێکدا دەردەکەون. ناکرێ و ناشی هەروا بە سانایی و بێ هەلوێستە و تێرامانیکی قوول و مەزووعیانی بەلای میژووی ئەودا تێ بپەرین. بەشیکی گرنگی میژووی ئارام و ئەو زەمینە و هەلومەرجە ی دەبنە هۆی تەقینەوێ توانست و خەسڵەتە شۆرشگێرییەکانی، لە سەردەمیکی میژووی کۆمەڵەدایە، سەردەمی بیسەربوونی کۆمەڵە و لیکترازانی شیرازە ی ریکخستەکانی. بێ خویندەنەو و نووسینەوێ راستگۆیانە ی ئەو میژووە، ئیمە ناتوانین "ئارام" یکی بلیمەت، یاخود شاسوارێک لە تیشک لە زەمەنی تاریکیدا بناسین!

پێویستە توێژینەوێ ورد و زانستیانی، لەسەر ئەو قۆناغە بکریت. مەبەستم قۆناغی دامەزراندن و کەوتەنگەری "کۆمیتە ی هەریمەکان" ه، کە لەویدا، وەرچەرخانێک لە فیکر و ئایدۆلۆژیا و سیاسەتی کۆمەڵەدا، روو دەدات. کۆمیتە ی هەریمەکان، ئەرکی بەرپاکردنی بزووتنەوێ چەکداری لە ئەستۆی خۆی دەنیت و بە کردەوێش جیبە جیبی دەکات.

کۆمیتە ی هەریمەکان و ملانی و ناکوکییەکانی لەگەڵ: سەرکرداییتی زیندان، سەرکرداییتی دەرەوێ ولات، رەوتەکانی نیوخۆ و لەمپەر و بەربەستە ریکخراوەییەکان و زۆر گرفت و تەنگژە ی دیکە، دەشییت جیگای کۆلینەوێ بن. ئارام، ریبەرێک بوو لەم پانتایانیەدا و بە تۆلیرانس و حیکمەتیکی زۆرەوێ کاری دەکرد و هەنگاوی بۆ پیشەو دەنا!

راگرتنی بالانسی نیو بازنە ی پە یوێندییە سیاسیەکانی نیو کوردستان و مامەڵەکردن لەگەڵ هیزەکانی دیکەدا، بەتایبەت "ق.م" و هیزەکانی کە خۆسازدانەوێیان، سەرەتای سەرەلدانەوێ شەری نیوخۆ بوو! ئارام، چۆن لەتەک ئەم کیشە نەفەرتییەدا مامەڵە ی دەکرد؟.

سالی 1977، له دهقەری بادینان، شەرەکان سەریان هەلدایه‌وه، دوو مەفرەزەهێ کۆمەڵە و یەکییتی نیشتمانیی کوردستان، بە دەستی هیزەکانی "ق.م" کوژران، کەچی ئارام، له دهقەری سۆراننیشیندا، ریکەوتنامەیی "سوورەبان" لەگەڵ "ق.م" دا مۆردەکات و هەول دەدات پڕژی خوینەکان هەموو کوردستان نەگریتەوه. هەتا ئارام شەهید نەبوو، ئاگری شەری نیوخۆ هەموو کوردستانی نەگریتەوه! ئەمە خالیکی فیکری و سیاسیە له هزر و تیروانینی ئارامدا و دەبیت هەلوێستەیی لەسەر بکریت.

ئارام، دیدیکی فراوان و رۆشنی بۆ بزووتنەوهی چەپ و نەتەوهیی له کوردستاندا هەبوو. ئەو بە کردەوه له هەولێ کۆکردنەوهی تەواوی گروپە چەپ و رادیکالەکانی نەیارانی کۆمەڵەدا بوو. گۆران قەراخیی رەحمەتی، بۆی گێرامەوه: (من، له گروپیکی گچکەیی مارکسیستی له قیادەیی مەرکەزی ترازو بووم. من چوومە شاخ و ماوهیەک لەگەڵ کاک ئارام پێشمەرگە بووم. من، کۆمەڵە نەبووم و دید و فیکر و تیروانینی خۆم هەبوون. کاک ئارام وەکو پێشمەرگەییەکی خویان ریزی لێ دەگرتم. ئەو هەمیشە گفتوگۆ و موناژەرەیی لەگەڵ دەکردم.. کاک ئارام نموونەیی تۆلیرانس و ئەوی دی قەبولکردن بوو. ئەو، برۆای بە سەلماندن و پێسەلماندن هەبوو. ئارام، دوژمنی زەبر و ئیرهابی فیکر بوو. ئەو لەگەڵ کەسیکی نەیاردا، ئامادە بوو چەند کاتژمێر مشتومر بکات).

له سالەکانی دواییدا، تۆقاندن و ئیرهابی فیکر له ریزەکانی کۆمەڵە و دەرەوهیدا، برەویان پەیدا کرد! ئەگەر ئارام شەهید نەبا، چ دەبوو؟! ئەمە پرسیکە و دەبیت تۆژینەوهی لەسەر بکریت و وەلامیکی موتڵەق هەلناگریت!.

مه خابن، پاشى 28 سالان له مهرگى ئارام، هيشتا هاورپيهكى ئارام (له بهر هر هويهك)، نه هاتوو و "ئارام" مان وهكو خوئى، وهك ئه وهى بىرى ده كرده وه، دهينووسى، ده په يقى، ملانىي ده كرد، پئى بنا سينييت!. هيشتا به شيكى زور له نووسينه كانى ئارام، نامه سياسيه كانى، ديمانه و چاوپيكه وتن و په يقينه كانى... هه تا بلاقووكى "به يانى شوبات" يش، له پرياسكهى هه نديك له هاورپيانيدا، بيناز كه وتوون، خو ره لئى داون و پاش 28 سالان، جورئته تى ده رخستن و تويزينه وه يانان نييه!. ئارام، وهكو كهس، سه ركرد و ري بهر، به ره مه مى فيكر و تي كووشانى هه قه له باز نهى ته سكى كو مه له و يه كيتى نيشتمانى كوردستان ده ربه اوين و مه ودا و ره هه نديكى نه ته وهى و چينايتى گشتگريان بدرئيتى. ئارام، سيمبول و كاريزمايه كه له ميژووى خه باتى ميلله تى ئيمه دا. بو ئه وهى ئه و ره مزه، به مه زنى و سهروه رى له ميژووى ميلله ت و قوناغيكى بزووتنه وهى زه حمه تكي شاندا بمينيته وه، ده بيت كار له سه ر كاراكتهرى به ره مه فه فيكريه كانى بكرئيت، گه شه يان پئى بدرئيت و به رگ و نيوه رپووكى سه رده ميان تى هه لبكيشرين. توژينه وه، له ميژووى خه باتى ئارام، توژينه وه يه له ميژووى سه رده ميكي كو مه لهى ماركسى- لينينى. شيكردنه وهى ئه م ميژووه، ده بيت ته نيا له پيناوى ده رخستن راسديه كانى ميژوودا بيت و ناكرئيت بكرئته گورزى تيسره واندنى هه چ كهس و گروپ و لايه نيكي نيو كو مه له و ده ره وهى كو مه له.

قسه كردن له سه ر ئاراميك، كه له ناخدا شنه با و له شو رشدا شاسواريك بو و له تيشك، زورى ده وئيت و منيش بو ئايينده، گه ر ده رفه ت و كو مه كم هه بيت، زورم پئى ماوه!.

نووسينى نيو جووتكه وانه كهى به رايبى، گه ر به هه له دا نه چووبيتم، قسه ي "ئه نگلس" ه له كو پى به خاكسپاردنى كارل ماركسدا.

گۆران قەراخى: تېكۆشەرىكى ماندووى نىو بزوتتەوہى چەپ بوو. ئەو سالانىك لە مەنفادا، لە ولاتى سوید ژيا. سالى پار گەرايەوہ كوردستان و لە رووادويكى ناخوشدا، گيانى لە دەست دا.

بەيانى شوبات، دەكۆمىنتىكى ميژوويى كۆمەلەيە و كاك ئارام و كۆمىتەي ھەريمەكان، پاش زىندانىكردنى سەركردايتىي كۆمەلە، نووسيويانە. ئەم بەيانە، لە كيشە فيكرى و ريكخراوہييەكانى ئەوي رۆژي دەروونى كۆمەلە دەدويت. ئەو كيشە فيكرى و سياسىيانە، تا دووكەرتبوونى كۆمەلە و مراندنيشى بەرداوم بوون.

پشكۆنە جمە دین

2ى فيبريوەريى 2006

Pishko2000@hotmail.com